

OTSUS

23.02.2023 nr 5-5/2023-006

Koondumisele nr 44/2022 Margus Linnamäe ja Confido Healthcare Group OÜ loa andmine

1. Koondumine

26.09.2022 esitas füüsiline isik Margus Linnamäe (isikukood 36401052714) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Margus Linnamäe ja KT Holding OÜ (registrikood 12159013) 07.09.2022 osa müügilepingu äriühingu Confido Healthcare Group OÜ (registrikood 12874945) 70% osaluse omandamiseks Margus Linnamäe poolt. 04.11.2022 sõlmisid Margus Linnamäe ja KT Holding OÜ müügilepingu lisa, mille kohaselt omandas Margus Linnamäe 04.11.2022 45% Confido Healthcare Group OÜ osakapitalist.

Tehingute tulemusel omandab Margus Linnamäe valitseva mõju äriühingu Confido Healthcare Group OÜ üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

2. Koondumise menetluse käik

Konkurentsiamet avaldas 26.09.2022 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Tuvastamaks koondumise osaliste positsiooni ning konkurentsiolukorda meditsiiniseadmete hulgemüügi ja tervishoiuteenuste valdkonnas, pidas Konkurentsiamet vajalikuks koondumisega seotud valdkonna täiendavat analüüsimist ja alustas 25.10.2022 otsusega nr 5-5/2022-065 täiendavat menetlust.

Täiendava menetluse kestel saatis Konkurentsiamet taotlused teabe saamiseks haiglavõrgu arengukava (edaspidi ka HVA) haiglatele¹, et koguda teavet meditsiiniseadmete sisseostu ja koondumise võimaliku mõju kohta.

04.11.2022 esitas koondumise osalise Margus Linnamäe volitatud esindaja täiendavad seisukohad.

09.11.2022 saatis koondumise osalise Margus Linnamäe volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate täienduse, mille kohaselt koondumise aluseks olnud 07.09.2022 müügilepingule sõlmiti 04.11.2022 müügilepingu lisa.

¹ Vabariigi Valitsuse 02.04.2003 määruse nr 105 „Haiglavõrgu arengukava“ §-s 2 toodud haiglate loetelu.

13.12.2022 esitas Konkurentsiamet taotlused teabe saamiseks koondumise teates ja haiglate vastustes nimetatud koondumise osaliste konkurentidele, et koguda teavet ja andmeid meditsiiniseadmete müügi ja hoolduse valdkonna kohta. Menetluse käigus küsis Konkurentsiamet täiendavalt teavet ka koondumise osalistelt, sh esitas MM Group OÜ 13.01.2023 andmed MAGNUM MEDICAL OÜ ja AS SEMETRON meditsiiniseadmete müügitulu ja meditsiiniseadmete tootegruppide müügitulu kohta.

Menetluse käigus kogus Konkurentsiamet teavet ka Eesti Haigekassalt ning Sotsiaalministeeriumilt.

3. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle. KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Käesoleva koondumise osalisteks on Margus Linnamäe ja Confido Healthcare Group OÜ.

Margus Linnamäe omab valitsevat mõju MM Grupp OÜ üle. MM Grupp OÜ kontserni ettevõtjad tegutsevad neljas riigis – Eestis, Lätis, Leedus ning Soomes. MM Grupp OÜ kontserni ettevõtjad tegelevad Eestis järgmiste tegevusaladega:

- humaanravimite ja muude apteegikaupade hulgimüük;
- raamatute, filmide, muusika, kooli- ja kontoritarvete müük;
- elektroonikatoodete müük;
- veterinaarseks kasutamiseks mõeldud ravimite, instrumentide, sööda ja lemmikloomatoodete hulgimüük;
- hambaravitoodete hulgimüük;
- ravimite ja muude apteegikaupade käitlemise-, transpordi- ja muude logistiliste teenuste ning renditeenuste osutamine;
- toidulisandite, apteegikosmeetika, haiglatarvikute ning muude apteegikaupade hulgimüük;
- meditsiiniseadmete ja –tarvikute müük, hooldus ja remont;
- kinnisvarahaldus;
- parfümeeria- ja kosmeetikavahendite hulgimüük;
- segapõllumajandus;
- kirjastamine;
- jäätise müük ostukeskustes;
- uudisteagentuuri teenused;
- meediamonitooringuteenused;
- ajalehtede ja ajakirjade kirjastamine;
- telekanalite ja raadiojaamade pidamine,
- reklaamitegevus trüki-, interneti-, väli-, raadio- ja telemeedias;
- reklaamiagentuuriteenus otsepostivaldkonnas;
- internetikuulutuste portaalide ja internetioksjonikeskkondade pidamine;
- trükiteenuste osutamine;
- ajalehtede ja ajakirjade kojukanne;
- kinofilmide levitamine kinodes ning kultuuri- ja rahvamajades;

- kinofilmide ja etenduste tootmine;
- kinode pidamine ja toitlustus kinodes;
- mahlabaaride, kohvikute ja restoranide pidamine;
- lihatoodete turustamine ja müük;
- ökotoodete jae- ja hulgimüük;
- ajakirjade kojukande ja kirjakande teenuse pakkumine;
- ajakirjanduse arengu toetamine (läbi heategevusliku fondi).

MM Grupp OÜ valitseva mõju alla kuuluvad mh MAGNUM MEDICAL OÜ, mis tegeleb ravimite ja muude apteegikaupade ning meditsiiniseadmete hulgimüügiga; ning aktsiaselts SEMETRON, mis tegeleb meditsiiniseadmete, kirurgiriistade ja ortopeediliste abivahendite hulgimüügiga.

Confido Healthcare Group OÜ on valdusettevõtja, mille osalused jagunevad koondumise eelselt järgmiste äriühingute ja füüsiliste isikute vahel: Margus Linnamäe (45%), KT Holding OÜ (25%), OÜ CRANFELD INVEST (15%), K. L. (10%), Laanetu Sihtasutus (5%).

Confido Healthcare Group OÜ omab valitsevat mõju järgmiste ettevõtjate üle:

- AS Arstikeskus Confido, mille põhitegevuseks on eriarsti- ja õendusabi osutamine, tervisekindlustuse ja töötervishoiu teenused;
- Osaühing KORDAMED, mille põhitegevuseks on eriarstiabi osutamine, sh sõltuvus- ja võõrutusraviteenused;
- MEDCO PARTNERS OSAÜHING, mille põhitegevuseks on esteetilise- ja lasermeditsiini valdkonnas meditsiiniliste- ja kosmeetikateenuste osutamine;
- Nordic Imaging OÜ, mille põhitegevuseks on diagnostiliste uuringute (radioloogiliste teenuste) osutamine;
- Osaühing Perearsti Nõuandeliin, mille põhitegevuseks on perearsti nõuandetelefoni teenuste osutamine koostöös Haigekassaga ja lühinumber „Lastearst aitab“;
- MedID OÜ, mille põhitegevuseks on grupi IT ja tarkvara arendustegevus;
- Confido Esteetika OÜ, mille põhitegevuseks on eriarstiabi osutamine;
- Confido Kindlustusagent OÜ, mille põhitegevuseks on kindlustusagentide ja -vahendajate tegevus;
- Tervisekindlustusagent OÜ, mille põhitegevuseks on kindlustusagentide ja -vahendajate tegevus;
- Confido Innovations OÜ, mille põhitegevuseks on äritegevust abistavad tegevused;
- Aktsiaselts Ortopeedia Arstid, mille põhitegevuseks on ortopeediliste teenuste osutamine;
- AS Tamme Erakliinik, mille põhitegevuseks on eriarstiabi-teenuste osutamine.

4. Õiguslik hinnang

4.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

4.2. Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt kuulub koondumise osalise füüsilise isiku Margus Linnamäe valitseva mõju alla MM Grupp OÜ, mis omakorda omab valitsevat mõju aktsiaselts SEMETRON üle, mille tegevusalaks on meditsiiniseadmete hulгимүүк. Menetluse käigus kogutud teabe põhjal tuvastas Konkurentsiamet, et MM Group OÜ valitseva mõju alla kuuluv MAGNUM MEDICAL OÜ tegeleb muuhulgas meditsiiniseadmete hulгимүүгига.

Confido Healthcare Group OÜ ja tema tütarettevõtjad tegelevad põhiliselt tervishoiu-, töötervishoiu- ja sõltuvusravi teenustega ning diagnostiliste uuringute pakkumisega. Confido Healthcare Group OÜ tervishoiuteenuste sisuks on eriarsti- ja õendusabi osutamine.

Konkurentsiamet analüüsib koondumise mõju konkurentsile lähtudes muuhulgas koondumise osaliste äritegevuste vertikaalsest seotusest, mis tähendab, et aktsiaselts SEMETRON ja MAGNUM MEDICAL OÜ tegutsevad mh meditsiiniseadmete hulгимүүги valdkonnas ehk pakuvad tooteid, mida saab oma tegevuses sisendina kasutada ka Confido Healthcare Group OÜ kui tervishoiuteenuste osutaja. Konkurentsiamet võtab konkurentsiolukorra analüüsimisel arvesse kaubaturgude kogumahtu ja ettevõtjate turuosasid, mille kohta kogus koondumise menetluse raames andmeid koondumise osalistelt ja nende suurematelt konkurentidelt (st Quantum Eesti AS, Olympus Estonia OÜ, ISIS Medical OÜ, aktsiaselts Surgitech, Mediq Eesti OÜ, OÜ Diamedica, AB Medical Group Eesti osühing, AKTSIASELTS MEDITSIIINIGRUPP, OSAÜHING HANSA MEDICAL, Siemens Healthcare Oy Eesti filiaal, Osühing B.Braun Medical, Linus Medical OÜ, Abbott Medical Estonia OÜ, Johnson&Johnson AB Eesti filiaal, Scanmed Group OÜ, Osühing AB Technology) ning haiglavõrgu arengukava haiglatelt.

4.2.1 Meditsiiniseadmete hulгимүүк

Meditsiiniseade² on mistahes instrument, aparaat, rakendus, tarkvara, implantaat, reagent, materjal või muu ese, mida võib kasutada eraldi või teistega kombineerituna, mille tootja on ette näinud inimeste puhul kasutamiseks ühel või mitmel järgmisel meditsiinilisel eesmärgil haiguste diagnoosimiseks, ennetamiseks, seireks, prognoosimiseks, raviks või leevendamiseks; vigastuse või puude diagnoosimiseks, jälgimiseks, ravimiseks, leevendamiseks või kompenseerimiseks; kehaosa või füsioloogilise või patoloogilise protsessi või seisundi uurimiseks, asendamiseks või muutmiseks. HVA haiglate vastuste kohaselt hõlmavad meditsiiniseadmete hankelepingute maksumused ka meditsiiniseadmete hooldust, seega on meditsiiniseadmete maksumusse arvestatud ka hooldus.

Meditsiiniseadmete hulгимүүк hõlmab mitmesuguseid kaupu, sh meditsiinielektronikat, laboriseadmeid ja -tehnikat ning -kemikaale, mistõttu on vastaval turul tegutsevate ettevõtjate klientideks nii haiglad, väiksed perearstipraksised, meditsiiniliste abivahendite kauplused, teadusasutused, erinevad laborid kui ka apteegid. Mitmed turul tegutsevad ettevõtjad on erinevate tootjate ja nende kaubamärkide ametlikud esindajad, mistõttu konkureeritakse samadele klientidele nii erinevate toodete kui samade toodete erinevate tootjate lõikes. Meditsiiniseadmete hulгимүүги turul võib eristada järgmisi seadmete gruppe, näiteks: anestesioloogia ja intensiivravi, dermatoloogia, haiglaseadmed, kardioloogia ja pulmonoloogia, kirurgia seadmed, labori seadmed, oftalmoloogia, radioloogia ja taastusravi. MM Group OÜ kinnitusel ei kuulu MM Grupp OÜ-ga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjatele (sh aktsiaseltsile SEMETRON ja MAGNUM MEDICAL OÜ-le)[.....].

Konkurentsiamet kogus turuanalüüsi käigus andmeid turuosalistelt ja nimetatud andmete kohaselt oli meditsiiniseadmete müügitulu 2021. aastal 152 758 849 eurot. Aktsiaseltsi SEMETRON ja MAGNUM MEDICAL OÜ meditsiiniseadmete müügitulu kokku oli [...]eurot, mis moodustas ligikaudu [20-30]% meditsiiniseadmete müügi mahust.

Geograafiliselt on kaubaturg piiritletav Eesti territooriumiga, sest konkurentsitingimused meditsiiniseadmete hulгимүүгiks on Eesti erinevates piirkondades sarnased.

4.2.2 Tervishoiuteenuste osutamine

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (ThtKS) § 20 lg 1 kohaselt on eriarstiabi ambulatoorne või statsionaarne tervishoiuteenus, mida osutavad eriarst või hambaarst ja temaga koos töötavad tervishoiutöötajad. ThtKS § 21 lg 1 kohaselt võib haiglavälist eriarstiabi osutada sellekohase tegevuslooga äriühing, füüsilisest isikust ettevõtja või sihtasutus. Eriarstiabi jaguneb kolmeks – ambulatoorne, päeva- ja statsionaarne ravi. Ambulatoorne ravi tähendab arsti vastuvõttu, mille käigus vaadatakse patsient läbi, tehakse mõni protseduur ning vajadusel määratakse edasine ravi. Haiglasse patsient pikemalt ei jää. Päevaravi puhul viibib patsient raviasutuses pikemalt kui lihtsalt vastuvõtt, kuid ei jää ööseks haiglasse. Statsionaarset arstiabi osutatakse haiglas ja patsient peab seal ööbima või pikemalt viibima.³

Confido Healthcare Group OÜ osutab nii tasulisi tervishoiuteenuseid, mille eest maksavad patsiendid ise kui ka tasustatakse nende poolt osutatavatest tervishoiuteenustest Haigekassa

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/745 art 2 p 1 tähenduses

³ <https://www.haigekassa.ee/eriarstiabi>

kaudu Harju maakonnas ja Tartu maakonnas Konkurentsiamet on varasemalt kogunud andmeid tervishoiuteenust osutavate ettevõtjatelt Harju maakonnas ja Tartu maakonnas 2021. aastal osutatud eriarstiabi teenuste mahtude kohta⁴. Confido Healthcare Group OÜ poolt osutatud eriarstiabi teenuste osakaal Harju maakonnas oli patsiendile tasuliste teenuste osas [30-40]% ning Haigekassa rahastatud teenuste osas [0-5]%. Tartu maakonnas oli Confido Healthcare Group OÜ osutatud eriarstiabi teenuste osakaal patsiendile tasuliste teenuste osas [0-5]% ning Haigekassa rahastatud teenuste osas [0-5]%. Haigekassa poolt edastatud 2022. a andmete kohaselt oli Haigekassa rahastatud teenuste osas Confido Healthcare Group OÜ osakaal Harju maakonnas [0-5]% ja Tartu maakonnas oli rahastatud teenuste osas osakaal [0-5]%

Kuivõrd tervishoiuteenuste osutamisega tegeleb ainult üks koondumise osaline, omandatav ettevõtja Confido Healthcare Group OÜ, ei ole tervishoiuteenuste osas kaubaturgude ega nende geograafilise ulatuse täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

5. Menetluse käigus haiglavõrgu arengukava haiglate ja meditsiiniseadmete hulgimüüjate esitatud seisukohad

5.1 Haiglavõrgu arengukava haiglate seisukohad

Haiglavõrgu arengukava haiglate vastustest selgus, et meditsiiniseadmete sisseostu korraldamisel lähtutakse riigihangete seadusest ja asutusesisesest hankeplaanist ning hankekorrast. Seda, kas ostetakse iga meditsiiniseade eraldi või mitmed seadmed korraga, otsustatakse igal konkreetsel juhul eraldi. Üldjuhul on meditsiiniseadmete ostud koondatud ühte hankesse siis, kui on tegemist funktsionaalselt koos toimivate või sama eesmärgi saavutamiseks vajalikke meditsiiniseadmetega ning vastavalt vajadustele või töospetsiifikale jaotatakse hange osadeks. Enamikel juhtudel hangitakse seadmeid Eestis asuvatelt ettevõtjatelt, vaid üksikutel juhtudel asuvad ostetava aparatuuri müüjad lähiriikides. Samuti märgiti, et olenevalt tarne- või hooldustingimustest (nt reageerimine tellimusele lühikese aja jooksul) võib pakkujatel, kellel puudub püsiv tegevuskoht Eestis, olla hankelepingu täitmine keeruline. Meditsiiniseadmete ostmisel arvestatakse reeglina kogu elutsükli kuluga, st hooldust vajav seade ostetakse koos hooldusega. Mõnedel juhtudel teostab seadmetele hooldust haigla meditsiinitehnika insener. Haiglad on vastustes märkinud, et uute seadmete hankimisel on tarnija vahetamine enamasti lihtne, välja arvatud juhul, kui ostetav seade peab ühilduma juba varasematel aastatel ostetud seadmetega ja tarnija vahetus eeldaks ka nende seadmete välja vahetamist.

Meditsiiniseadmete tootjad enamasti ise hangetel ei osale, vaid pakuvad seadmeid volitatud edasimüüja kaudu. Volitatud edasimüüjal võib olla mitme erineva tootja esindusõigus, aga igal tootjal on üldjuhul ainult üks esindaja Eestis. Tootjad on enamasti spetsialiseerunud konkreetsetele meditsiiniseadmetele. Eestis tegutsevad edasimüüjad pakuvad meditsiiniseadmeid laias valikus ja enamusel meditsiiniseadmete müügiga tegeleva ettevõtjal on mitme kaubamärgi esindusõigus.

Enamik vastanutest on leidnud, et kõnealune koondumine ei mõjuta konkurentsiolukorda meditsiiniseadmete ostu osas.

⁴ Konkurentsiameti 27.05.2022 otsus nr 5-5/2022-026

Samas mõned HVA haiglad on toonud välja, et kuna Eesti on väike turg, siis koondumine võib oluliselt mõjutada meditsiiniseadmete hangete maksumust. Meditsiiniseadmete ostu puhul võib tekkida seejuures olukord, et haiglavõrgu arengukava haiglate seadmete ostu- ja hoolduskulu muutub märkimisväärselt suuremaks võrreldes erasektoriga.

Haigla 1 on leidnud, et kõnealune koondumine mõjutab märkimisväärselt konkurentsiolukorda tervishoiu valdkonnas, kuna see annab võimaluse erasektori ettevõtjal osta meditsiiniseadmeid ebavõrdse konkurentsi tingimustes otse tootjalt või omaniku teisest äriühingust ilma riigihanget läbi viimata või siis ebavõrdsetel tingimustel.

Haigla 2 on toonud oma vastuses esile, et aktsiaselts SEMETRON on erinevate meditsiiniseadmete (sh erinevad tarvikud, aparaadid jne) tootjate volitatud edasimüüjaks Eesti turul. Olukorras, kus Confido Healthcare Group OÜ tegeleb samuti tervishoiuteenuste osutamisega haiglavõrgu arengukava haiglatega võrdsetel alustel ja samal suhteliselt väikesel Eesti tervishoiuteenuste osutamise turul, võib vastav koondumine kahjustada teiste Eesti turul tegutsevate tervishoiuteenuste osutajate huvisid läbi kõrgemate sisendhindade ja/või ostuvõimaluste piirangute kohaldamise rakendamise.

Haigla 3 on leidnud, et koondumine võib mõjutada meditsiiniseadmete müüki, meditsiiniseadmete hinda ja hoolduse kiirust. Mõju müügile tähendab, et aktsiaselts SEMETRON ei müü haiglatele haigla poolt soovitud seadet või tõstab seadme müügi- või hooldushinda. Hoolduse kiiruse vähenemine tähendaks, et olemasoleva seadme rikke korral remondiväljakutset tehes reageerib aktsiaselts SEMETRON aeglasemalt. See võib toimuda, kui aktsiaselts SEMETRON eelistab Confido Healthcare Group OÜ valduses olevate seadmete hooldust.

5.2 Meditsiiniseadmete hulgemüüjate seisukohad

Menetluse raames küsitletud meditsiiniseadmete hulgemüüjate vastused on kokkuvõtlikult järgmised.

6 ettevõtjat on leidnud, et Confido Healthcare Group OÜ omandamine Margus Linnamäe poolt avaldaks meditsiiniseadmete müügivaldkonnale mõningast negatiivset mõju. Confido Healthcare Group OÜ on Eestis suurim ja kiiresti kasvav erameditsiiniteenuseid osutav ettevõtja. Koondumine mõjutaks kindlasti nende meditsiiniseadmete ostuotsuseid. Teisalt tuleb valdav osa meditsiiniseadmete käibest haiglatelt ning antud koondumise mõju oleks piiratud ulatusega. Samas tuleb võtta arvesse, et erameditsiini osakaal on kasvav, lisaks pakub Confido Healthcare Group OÜ teenuseid ka Haigekassa lepingu alusel ning tulevikus võib praegune koondumine omada meditsiiniseadmete turul palju suuremat mõju. Samuti toodi välja, et koondumise puhul tekib olukord, kus Eesti suurimat erameditsiinikeskust varustatakse tõenäoliselt kogu seadmete, inventari ja tarvikute osas vaid ühe maaletooja kaudu. Erakliinikute töömaht on viimastel aastatel kasvanud ja sellist kasvu võib eeldada ka lähiaastatel, seega moodustab erameditsiinis kasutatavate seadmete maht koguturust järjest suurema osa. On põhjust arvata, et põhiosas tarnib varustust ja tarvikuid juba hetkel keskusele aktsiaselts SEMETRON. Samuti on tekkinud olukord, kus valitsev tarnija saab teha turgu mõjutavaid soodustusi tarnetingimuste ja maksetingimuste osas. Kõnealune Confido Healthcare Group OÜ ja aktsiaseltsi SEMETRON koondumine ühe valitseva mõju alla piirab Confido Healthcare Groupi kui tervishoiuteenuse osutaja ligipääsu mitmetele innovatiivsetele ja kõrgkvaliteetsetele meditsiiniseadmetele, mida toovad maale teised maaletoojad. Lisaks arvati, et laia tegevusvaldkonnaga aktsiaselts

SEMETRON paigutub kindlasti tehingujärgselt ka ajas kasvavasse eelisseisu konkureerivate sama valdkonna müügiettevõtjate ees. Samuti leiti, et on konkurentsi piirav kui alustatakse kontsernisest äri erinevate allüksuste vahel ning teistele turuosalistele tegutsemisruumi ei jäeta.

8 ettevõtjat on vastanud, et koondumine oluliselt ei mõjuta meditsiiniseadmete müügi ja hoolduse valdkonda Eestis.

2 ettevõtjat ei osanud hinnangut anda, kuid üks ettevõtja on siiski märkinud, et igapäevases tegevuses mõjutavad meditsiiniseadmete ja hoolduse turgu Eestis pigem rahvusvaheliste tarnete tõsised häired ja tarnete kallinemine.

6. Hinnang koondumisele

Vastavalt KonkS § 22 lg 1 lähtub Konkurentsiamet koondumisele hinnangu andmisel vajadusest säilitada ja arendada konkurentsi, võttes seejuures arvesse kaubaturgude struktuuri ning tegelikku ja potentsiaalset konkurentsi kaubaturul, sealhulgas:

- 1) koondumise osaliste turupositsiooni, nende majanduslikku ja finantsjõudu ning konkurentide juurdepääsu kaubaturule;
- 2) juriidilisi ja muid kaubaturule sisenemise tõkkeid;
- 3) kaupade nõudlust ja pakkumist;
- 4) ostjate, müüjate ja tarbijate huvisid.

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Konkurentsiamet annab hinnangu koondumisele, võttes arvesse menetluse käigus kogutud teavet ja esitatud seisukohti.

Kõnesoleva koondumise osalised tegutsevad vertikaalselt seotud turgudel, st koondumise osalisega seotud ettevõtjad aktsiaselts SEMETRON ja MAGNUM MEDICAL OÜ tegutsevad mh meditsiiniseadmete hulgimüügi valdkonnas ehk pakuvad tooteid, mida saab oma tegevuses sisendina kasutada ka koondumise osaline Confido Healthcare Group OÜ kui tervishoiuteenuste osutaja.

Konkurentsiametile menetlemise kestel esitatud vastustes on esitatud mitmeid erinevaid koondumisest tuleneda võivaid konkurentsi kahjustumise võimalusi. Haiglavõrgu arengukava haiglad olid arvamisel, et koondumine võib oluliselt mõjutada meditsiiniseadmete hangete maksumust. Meditsiiniseadmete ostu puhul võib tekkida seejuures olukord, et haiglavõrgu arengukava haiglate seadmete ostu- ja hoolduskulu muutub märkimisväärselt suuremaks võrreldes erasektoriga. Konkurentsiamet märgib, et vertikaalsetest mõjudest tulenevateks peamisteks konkurentsi kahjustamise võimalusteks on kaubaturgudele juurdepääsu sulgemine. Mitte-horisontaalsete ühinemiste hindamise

suuniste⁵ kohaselt saab eristada kahte sulgemise vormi – sisendituru sulgemine ja kliendituru sulgemine.

Sisendituru sulgemise puhul suurendab koondumine tõenäoliselt kaubaturu järgmise tasandi konkurentide kulusid, piirates nende juurdepääsu tähtsatele sisendile. Kõnesoleval juhul võivad koondunud ettevõtjad sisenditurile sissepääsu sulgeda nii osaliselt kui ka täielikult. Täielik sisenditurile juurdepääsu sulgemine oleks antud juhul siis, kui koondunud ettevõtjad keelduksid haiglavõrgu arengukava haiglatele ja erameditsiini tervishoiuteenuse osutajatele meditsiiniseadmete müügist. Osaline kliendituru juurdepääsu sulgemine oleks sel juhul, kui koondunud äriühingud pakuksid haiglavõrgu arengukava haiglatele ja erameditsiini tervishoiuteenuse osutajatele meditsiiniseadmeid oluliselt kõrgema maksumusega või ebasoodsamatel tingimustel kui oma kontsernisisesele tervishoiuteenuse pakkujale.

Tegemist oleks olulise konkurentsi kahjustamisega, kui kaubaturul ei oleks alternatiivseid tarnijad ja alternatiivseid tooteid. Konkurentsiametile esitatud teabe kohaselt Eestis tegutsevad meditsiiniseadmete edasimüüjad pakuvad meditsiiniseadmeid laias valikus ja enamusel meditsiiniseadmete müügiga tegelevad ettevõtjal on mitme kaubamärgi esindusõigus. Kui eristada meditsiiniseadmeid tootegruppide kaupa, siis on kõigi tootegruppide osas mitu tarnijat, kes seda toodet levitab. Näitena võib esile tuua järgmised seadmete grupid Terviseameti meditsiiniseadmete avalik andmekogu põhjal⁶:

- 1) anestesioloogia ja intensiivravi, kus on märgitud levitajate arvuks 37 ettevõtjat, sh aktsiaselts SEMETRON, AKTSIASELTS MEDITSIINIGRUPP, Mediq Eesti OÜ, Abbott Medical Estonia OÜ, AB Medical Group Eesti osaühing jne;
- 2) dermatoloogia, kus on märgitud levitajate arvuks 17 ettevõtjat, sh Linus Medical OÜ, Osaühing B.Braun Medical, Medical Management OÜ jne.
- 3) haiglaseadmed, kus on märgitud levitajate arvuks 37 ettevõtjat, sh Scanmed Group OÜ, aktsiaselts SEMETRON, OÜ Diamedica, Osaühing AB Technology, MAGNUM MEDICAL OÜ jne;
- 4) kardioloogia ja pulmonoloogia, kus on märgitud levitajate arvuks 45 ettevõtjat, sh Osaühing AB Technology, Mediq Eesti OÜ, AB Medical Group Eesti osaühing, aktsiaselts SEMETRON, OSAÜHING HANSA MEDICAL jne;
- 5) kirurgia seadmed, kus on märgitud levitajate arvuks 78 ettevõtjat, sh AKTSIASELTS MEDITSIINIGRUPP, Johnson & Johnson AB Eesti filiaal, Osaühing AB Technology, aktsiaselts SEMETRON, Linus Medical OÜ, Olympus Estonia OÜ, Mediq Eesti OÜ, Abbott Medical Estonia OÜ jne;
- 6) labori seadmed, kus on märgitud levitajate arvuks 33 ettevõtjat, sh Siemens Healthcare Oy Eesti filiaal, aktsiaselts Surgitech, Mediq Eesti OÜ, ISIS Medical OÜ, OÜ Diamedica, aktsiaselts SEMETRON jne;
- 7) oftalmoloogia, kus on märgitud levitajate arvuks 18 ettevõtjat, sh aktsiaselts SEMETRON, Johnson & Johnson AB Eesti filiaal, Mediq Eesti OÜ, AB Medical Group Eesti osaühing, TAMRO EESTI OÜ jne;
- 8) radioloogia, kus on märgitud levitajate arvuks 20 ettevõtjat, sh aktsiaselts SEMETRON, Osaühing BIOTEHNIK, OSAÜHING HANSA MEDICAL, AKTSIASELTS MEDITSIINIGRUPP, OÜ Diamedica, Johnson & Johnson AB Eesti filiaal, Abbott Medical Estonia OÜ jne;

⁵ Mitte-horisontaalsete ühinemiste hindamise suunised vastavalt Euroopa nõukogu määrusele kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle ((2008/C 265/07)

⁶ Terviseameti meditsiiniseadmete avalik andmekogu <https://msa.sm.ee/est/register>

9) taastusravi, kus on märgitud levitajate arvuks 30 ettevõtjat, sh Fysioline Eesti OÜ, Mediq Eesti OÜ, aktsiaselts SEMETRON, Cityw Europe OÜ, Medivar OÜ jne.

Menetluse käigus on Margus Linnamäe valitseva mõju alla kuuluv MM Grupp OÜ kinnitanud, et[.....]

Konkurentsiameti hinnangul on meditsiiniseadmete kaubaturul piisavalt meditsiiniseadmete erinevate tootegruppide levitajaid ehk on võimalus valida erinevate meditsiiniseadmete pakkujate vahel.

Kliendituru sulgemisega on tegemist juhul, kui koondumisega suletakse tõenäoliselt turg kaubaturu eelmise tasandi konkurentide jaoks, piirates nende juurdepääsu kliendibaasile. Kõnesoleval juhul võib kliendituru sulgemine seisneda selles, et konkureerivatel meditsiiniseadmete hulgimüüjatel puudub võimalus tarnida meditsiiniseadmeid Confido Healthcare Group OÜ-le, kuna Confido Healthcare OÜ võib eelistada samasse kontserni kuuluvat meditsiiniseadmete tarnijat ja seega esineb võimalus turu sulgemiseks. Kliendituru sulgemine saab toimuda olukorras, kus kaubaturul tegutseb väike arv ettevõtjaid, st ühe konkreetse ostja kadumise mõju on suur ning piirab oluliselt teiste meditsiiniseadmete müügiga tegelevate ettevõtjate äritegevust. Confido Healthcare Group OÜ poolt osutatud eriarstiabi teenuste osakaal Harju maakonnas oli patsiendile tasuliste teenuste osas [30-40]% ning Haigekassa rahastatud teenuste osas [0-5]%. Tartu maakonnas oli Confido Healthcare Group OÜ osutatud eriarstiabi teenuste osakaal patsiendile tasuliste teenuste osas [0-5]% ning Haigekassa rahastatud teenuste osas [0-5]%. Haigekassa andmetel ei ole Confido turuosa Haigekassa rahastatud teenuste osas oluliselt muutunud.

Peale Confido Healthcare OÜ osutavad tervishoiuteenuseid mitmed teised ettevõtjad, sh haiglavõrgu arengukava haiglad, mis vajavad teenuste osutamiseks meditsiiniseadmeid. Seega isegi kui koondumise järgselt oleks piiratud Margus Linnamäe valitseva mõju alla mitte kuuluvate ettevõtjate meditsiiniseadmete tarnimine Confido Healthcare Group OÜ-le, on konkurentidel võimalus pakkuda meditsiiniseadmeid teistele erameditsiini tervishoiuteenuste osutajatele. Samuti on võimalus pakkuda meditsiiniseadmeid hangete kaudu haiglavõrgu arengukava haiglatele. Eeltoodut arvestades ei esine Margus Linnamäe ja Confido Healthcare Group OÜ koondumise puhul sisendi- ega kliendituru sulgemist.

Menetluse käigus kogutud teavet hinnates leiab Konkurentsiamet, et kõnesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda meditsiiniseadmete hulgimüügi ega tervishoiuteenuste osutamise valdkonnas. Meditsiiniseadmete hulgimüügi ja tervishoiuteenuste osutamise valdkonnas tegutseb ka koondumise järgselt mitmeid ettevõtjaid ning koondumine ei tekita ega tugevda turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Margus Linnamäe ja Confido Healthcare Group OÜ koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Evelin Pärn-Lee
Peadirektor

*Konkurentsiameti 23.02.2023 otsuse nr 5-5/2023-006 ära kiri on samane originaaliga.
Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.
/Anneli Laurits/ 05.04.2023*